Delmarva Vakf? Taraf?ndan Geli?tirilen Dü?me Riski De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Delmarva Vakf? Taraf?ndan Geli?tirilen Dü?me Riski De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19584

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Delmarva Vakf? Taraf?ndan Geli?tirilen Dü?me Riski De?erlendirme Ölçe?i, hastanelerde ve di?er sa?l?k kurulu?lar?nda yatan veya ayakta tedavi gören bireylerde **dü?me riski**ni sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla tasarlanm?? klinik bir araçt?r. Bu ölçek, özellikle hem?irelik prati?inde h?zl? ve güvenilir risk belirlemesi yaparak önleyici tedbirlerin al?nmas?na rehberlik etmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, 2013 y?l?nda Tekin, Kara, Tan ve Arkuran taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, Türk popülasyonunda geçerlilik ve güvenilirli?inin incelenmesi sa?lanm??t?r.

Ölçek, hastan?n t?bbi geçmi?i, hareket kabiliyeti, kullan?lan ilaçlar ve genel durumu gibi çe?itli risk faktörlerini ele alan 9 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme sistemi, her bir risk faktörünün a??rl???na göre farkl?l?k göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Dü?me Riski De?erlendirme, Delmarva Vakf?, Hem?irelik, Klinik Ölçek, Geçerlilik, Güvenirlik, Adaptasyon.

Yazarlar

Devrin Eren Tekin, Nevin Kara, Nuran Ulus Tan, Figen Arkuran.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, sa?l?k hizmeti sunulan ortamlarda bireylerin dü?me olas?l???n? standardize edilmi? kriterler kullanarak objektif bir ?ekilde belirlemektir. Bu sayede, yüksek risk ta??yan hastalar?n erken tespiti ve ki?iye özel **dü?me riski** azaltma stratejilerinin uygulanmas? hedeflenmektedir.

Türkçe uyarlama çal??mas?, Delmarva Vakf? taraf?ndan geli?tirilen bu ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?lamay? ve Türkiye'deki **hem?irelik** alan?nda güvenilir bir de?erlendirme arac? olarak kullan?ma sunulmas?n? amaçlam??t?r.

Yap?

Delmarva Dü?me Riski De?erlendirme Ölçe?i, dü?me davran???n?n çok boyutlu do?as?n? ölçen bir yap?y? temel al?r. Bu yap?, genellikle hastan?n fizyolojik durumu, bili?sel fonksiyonlar?, kullan?lan medikasyonlar ve çevresel faktörler gibi bir dizi kritik risk göstergesini kapsar. Ölçek, bu göstergeleri bir araya getirerek tek bir **dü?me riski** puan? üretir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçekteki maddeler, özellikle hastane ortam?nda dü?meye neden olabilecek temel risk alanlar?n? (örne?in, hareket k?s?tl?l???, daha önce dü?me öyküsü, s?k idrara ç?kma ihtiyac? vb.) de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r. Bu maddelerin her biri, ilgili riskin ?iddetine göre a??rl?kland?r?lm?? puanlar ta??r.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? için detayl? **geçerlilik** çal??malar? 2013 y?l?nda Tekin ve arkada?lar? taraf?ndan yap?lm??t?r. Bu çal??mada, ölçe?in dü?me riskini do?ru bir ?ekilde ölçme yetene?i incelenmi?tir.

Genellikle, bu tür uyarlama çal??malar?nda yap? geçerlili?i (faktör analizi ile) ve ölçüt ba??ml? geçerlilik (alt?n standart olarak kabul edilen ba?ka bir dü?me riski ölçe?i veya dü?me olaylar?n?n kaydedilmesi ile kar??la?t?r?larak) incelenir. Ölçe?in klinik ortamlarda dü?me olaylar?n? öngörme yetene?i, geçerlili?inin temel göstergesidir.

Güvenirlik

2013 tarihli adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türkçe formunun **güvenirlik** düzeyini de ara?t?rm??t?r. Güvenirlik, ölçe?in tutarl? ve tekrarlanabilir sonuçlar verme yetene?ini ifade eder.

Güvenirlik analizleri genellikle Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak gerçekle?tirilir. Yüksek bir iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçe?in 9 maddesinin dü?me riskinin ayn? temel yap?s?n? ölçtü?ünü gösterir.

Faktör Analizi

Adaptasyon çal??malar?n?n önemli bir bile?eni olan faktör analizi, Delmarva Ölçe?i'nin orijinal yap?s?n?n Türk popülasyonunda korunup korunmad???n? incelemek amac?yla kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?i olu?turan 9 maddenin, teorik olarak belirlenen risk alt alanlar?na uygun ?ekilde gruplan?p gruplanmad???n? ortaya koyar.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in yap? geçerlili?ini destekleyerek, klinik uygulay?c?lar?n hangi risk bile?enlerine odaklanmas? gerekti?i konusunda bilgi sa?lar. Bu çal??ma, ölçe?in tek faktörlü mü yoksa çok faktörlü bir yap?ya m? sahip oldu?unu netle?tirmi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme/Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Klinik gözlem ve hasta verilerine dayal? de?erlendirme formu.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Maddeler: 9 maddeden olu?maktad?r.

Derecelendirme: Her soru için de?i?mektedir (Risk faktörünün a??rl???na göre farkl? puanlama sistemi kullan?l?r).

Dil Seçene?i: ?ngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama).

Popülasyon Grubu: Hastanede yatan veya ayakta tedavi gören hastalar (Genellikle ya?l? ve risk alt?ndaki yeti?kin popülasyon).

Ya? Grubu: Yeti?kinler ve ya?l?lar.

Popülasyon Detaylar?: Dü?me riski ta??yan tüm klinik hastalar, özellikle nörolojik, ortopedik veya çoklu komorbiditesi olan hastalar.

Test Metodolojisi: Klinik de?erlendiriciler (hem?ireler) taraf?ndan hastan?n mevcut durumu ve öyküsü temel al?narak puanlama yap?l?r. Elde edilen toplam puan, hastan?n dü?me riski seviyesini belirler.

?leti?im

Sorumlu Yazar: Devrin Eren Tekin

Yazarlar: Devrin Eren Tekin, Nevin Kara, Nuran Ulus Tan, Figen Arkuran

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Türkçe Uyarlama): 2013

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m izinleri ve olas? ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Devrin Eren Tekin ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

?leti?im Adresi: devrim.tekin@anadolusaglik.org

Kaynaklar

Tekin, D. E., Kara, N., Tan, N. U., ve Arkuran, F. (2013). Delmarva vakfi tarafindan gelistirilen Dü?me Riski De?erlendirme Ölçe?i'nin Türkce **uyarlamasi**: geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?. *Journal of Education and Research in Nursing*, *10*(1), 45-51.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

delmarva-vakfi-tarafindan-gelistirilen-dusme-riski-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Delmarva Vakf? Taraf?ndan Geli?tirilen Dü?me Riski De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal kaynakta belirtilmedi?i için burada listelenmemi?tir. Ölçek toplam 9 maddeden olu?maktad?r ve puanlamas? her bir madde için de?i?en kriterlere dayanmaktad?r. Maddelerin tam metni ve puanlama k?lavuzu için yukar?da belirtilen referans makaleye ba?vurulmal?d?r.

Ölçek, dü?me riskini de?erlendiren 9 klinik gösterge içermektedir. Bu göstergeler genellikle ?unlar? kapsar:

Daha önce dü?me öyküsü.
Yard?m ihtiyac? veya hareket k?s?tl?l???.
Bili?sel durum (konfüzyon veya dezoryantasyon).
?laç kullan?m? (özellikle sedatifler, antihipertansifler).
Bo?alt?m durumu (s?k idrar yapma veya inkontinans).
Duyusal eksiklikler (görme veya i?itme).

ARABPSYCHOLOGY.COM